

Plan för skolans arbete mot diskriminering, trakasserier, mobbning och annan kränkande behandling

(direkt underställd Likabehandlingsplan Torsby kommuns skolor)

STÖLLETSKOLAN

Läsåret 2015/2016

Fastställd 2015-10-06

Skolan ska erbjuda alla elever lika rättigheter och möjligheter.

Skolans läroplan, skollagen och diskrimineringslagen anger skolans uppdrag, ansvar och skyldigheter i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Elever har ett lagligt skydd mot att utsättas för diskriminering, trakasserier, mobbning eller annan kränkande behandling.

På vår skola ska det finnas en plan för skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling. Vår plan omfattar all verksamhet på skolan och relationen mellan alla som verkar i skolan – mellan elever och mellan elever och personal.

Planen ska beskriva hur skolan ska arbeta för att främja lika rättigheter och möjligheter och för att förebygga, upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp kränkningar. Det ska tydligt framgå på vilket sätt skolan ska arbeta för att uppnå detta. Planen ska vara ett levande verktyg i det dagliga arbetet. Den ska följas upp efter varje läsår och då ska nya målsättningar och planerade åtgärder formuleras.

Vår plan ska utarbetas i samarbete mellan skola, elever och föräldrar.

På skolan ska också finnas ordningsregler, vilka på samma sätt ska utarbetas mellan skola, elever och föräldrar.

Vad är diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling?

Där kränkningar sker handlar det ofta om relationer och maktförhållanden. En kränkning beskriver en relation i obalans. Gemensamt vid alla kränkningar är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar kan både vara mellan elever samt mellan elever och personal/skola. Begreppet diskriminering förutsätter dock formell makt. Det innebär att skolan eller skolans personal kan göra sig skyldiga till diskriminering men att en elev inte kan diskriminera en annan elev. Då handlar det istället om trakasserier. För den som blir utsatt är det ovidkommande om det är en eller flera som kränker. **Det avgörande är en individs upplevelse av kränkning.**

Exempel på vad **kränkande behandling** kan vara:

- fysisk (t ex att bli utsatt för slag och knuffar)
- verbal (t ex svordomar, könsord, förolämpningar, hotelser)
- psykosocial (t ex utfrysning, ryktesspridning)
- text- och/eller bildburen (t ex SMS, e-post, via ”chatt”-sidor på Internet, klotter)
- negativ särbehandling

En kränkande behandling är oacceptabel även vid enstaka tillfälle. När någon utsätts för kränkande behandling vid upprepade tillfällen och/eller under längre tid är det **mobbing**.

Diskriminering är när någon missgynnas genom särbehandling på grund av någon av de diskrimineringsgrunder som diskrimineringslagen omfattar. Dessa är:

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- sexuell läggning
- funktionshinder
- könsöverskridande identiteter eller uttryck
- bristande tillgänglighet
- ålder (undantag för ålder finns för skolan i diskrimineringslagen 2 kap 6 §)

Diskriminering kan vara:

- direkt, d v s att någon missgynnas genom särbehandling i en jämförbar situation
- indirekt, d v s att någon missgynnas genom att neutrala regler tillämpas så att de i praktiken diskriminerar någon (t ex att skapa en regel som utestänger någon)
- trakasserier, d v s ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (ett uppträdande som kränker en elevs värdighet men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund är annan kränkande behandling).
- sexuella trakasserier
- instruktioner att diskriminera (någon som står i lydads- eller beroendeförhållande)

Ingen får utsättas för repressalier för att ha reagerat eller på något annat sätt medverkat i fråga kring diskriminering.

Skolan har upplysningsskyldighet till DO (Diskrimineringsombudsmannen) enligt diskrimineringslagen 4 kap 3 §.

Så här vill vi ha det på skolan och så här gör vi

Vår plan mot diskriminering och kränkande behandling ska arbetas fram i samarbete mellan personal, elever och föräldrar. Både personal, elever och föräldrar ska ges möjlighet att påverka och lämna synpunkter på planen innan den fastställs för året. Planen ska finnas tillgänglig via internet genom Torsby kommuns hemsida, www.torsby.se samt som bilaga i skolkatalogen.

Som elev kan du förvänta dig att skolan bemöter dig med respekt, att skolan hjälper dig om du behöver, att skolan kommer att ingripa mot alla former av kränkningar och att vi arbetar för att du ska få en så trygg arbetsmiljö som möjligt. Skolan förväntar sig att du som elev bemöter andra med respekt och använder ett vårdat språk, att du aldrig bidrar till att någon annan blir illa behandlad och att du vänder dig till någon i personalen om du eller någon annan behöver hjälp.

Som förälder kan du förvänta dig att skolan arbetar för att ditt barn ska känna trygghet i skolan och för en lugn och trygg arbetsmiljö, att skolan tar kontakt med dig om något särskilt händer och att skolan ingriper mot alla former av kränkningar. Skolan förväntar sig att du som förälder meddelar oss om du märker att ditt barn har råkat illa ut i skolan eller om ditt barn gjort någon annan illa.

Främjande insatser

All personal som verkar i skolan ska vara väl förtrogna med vad som står i skolans olika styrdokument som rör diskriminering och kränkande behandling och som också tas upp i vår plan. Rektor ansvarar för att en genomgång av planen ska vara en självklar del i det inledande arbetet i arbetslagen inför det nya läsåret. Information om planen ska ingå vid introduktion av varje nyanställd personal.

Även skolans elever och deras föräldrar ska vid varje läsårsstart ges information om innehållet i vår plan och kunna lämna synpunkter på innehållet.

Den värdegrund som all verksamhet i skolan bygger på och som anges i denna plan ska präglade alla handlingsplaner som upprättas av skolan.

Skoldagen ska formas av pedagogik, metoder och förhållningssätt som utgår från skolans värdegrund och som främjar elevernas sociala utveckling. Information, diskussion och debatt i frågor kring mänskliga rättigheter, kränkande behandling och diskriminering ska vara en självklar del i undervisningen.

Ordningsregler ska finnas framtagna i samråd mellan personal, elever och föräldrar. Dessa ordningsregler ska framgå tydligt i skolan och vara väl kända för alla. Tillämpningen av ordningsreglerna ska präglas av respekt där alla förväntas följa dessa ordningsregler.

Skolan ska utveckla elevernas färdigheter i demokratiska arbetsformer.

Skolan ska erbjuda en fysisk och psykosocial studiemiljö som tryggar mänskliga rättigheter för alla elever oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller funktionshinder. Vi arbetar för att hålla skolan ren och välstädad och fri från skadegörelse eller nedskräpning. Vi arbetar också för att skolans lokaler ska vara tillgängliga för alla. All verksamhet i skolan inklusive aktiviteter utanför skolans lokaler ska vara utformade så att alla elever kan delta. Skolan ska även hålla en god nivå av kompensatoriska hjälpmedel i undervisningen.

Vid planerade möten mellan skola och hem (t ex utvecklingssamtal) där språkliga kommunikationssvårigheter finns, skall skolan tillhandahålla tolkservice.

Vid informationsmöten till större grupper (t ex föräldramöten) skall skolan om möjligt använda lokal där hörslinga finns installerad. Hörslingan skall vara i funktion och påslagen.

Varje undervisande lärare ansvarar för att de läromedel som används inte förmedlar fördomar eller förlegade föreställningar kring någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Mentor ansvarar för att frågor som rör elevens sociala situation i skolan inklusive kränkande behandling och diskriminering ska ges tillräckligt utrymme vid utvecklingssamtalen.

Skolan ska varje läsår kartlägga eventuella förekomster av kränkande behandling och utvärdera det egna arbetet mot detta genom t ex anonyma enkäter till elever och föräldrar.

Uppföljning och utvärdering av planen ska göras efter varje läsår. Här ska anges vad skolan har valt att specifikt arbeta med under det gångna läsåret utifrån tidigare kartläggningar och vilket resultat arbetet har gett. Med utgångspunkt i de nya kartläggningar som genomförts under innevarande läsår ska nya målsättningar och planerade åtgärder formuleras för skolans främjande och förebyggande arbete.

Förebyggande insatser

Stöllets skolan angav inför läsåret 2014/15 följande förbättringsområden:

- Förbättrade relationer som bygger på ömsesidig respekt.
- Ökad förståelse kring temat etnisk tillhörighet med inriktning mot religioner och traditioner
- Ökad förståelse för olika funktionsnedsättningar med inriktning mot exempelvis hörselnedsättning
- Att eleverna utvecklar sin empatiska förmåga och behandlar varandra på ett bra sätt som bidrar till ett positivt skolklimat

Detta ville vi arbeta med genom att bl a

- Ha gemensamma regler som är förankrade bland elever och föräldrar.
- Se på filmer och elever får berätta om traditioner från sina hemländer.
- Ha nolltolerans mot kränkningar.
- Ha klassråd där vi utvärderar arbetet kontinuerligt.

- Arbeta med funktionsnedsättningar i den dagliga verksamheten och ha en temadag.

Under senare delen av läsåret 2014/15 har grundskolan i Torsby kommun genomfört en samlad digital elevenkät bland eleverna i åk 2 och 5. En brukarenkät har på samma sätt getts till föräldrar i åk 3. Där har föräldrar till fyra barn av sju svarat. Elevenkäterna har gjorts i skolan och har hög svarsfrekvens. Höstterminen 2014 startades upp med en genomgång av likabehandlingsplanen med eleverna. Vi har sedan arbetat kontinuerligt med denna under läsåret i olika former och även arbetat med diskrimineringsgrunderna.

Klassråd har genomförts på regelbunden basis och elevråd har genomförts vid fyra tillfällen. Vi har haft stormöte vid två tillfällen, där alla elever på skolan har deltagit. Även detta läsår har vi haft en förberedelseklass på Stöllets skolan vilket medför att arbetet kring mångfald kommer med på ett naturligt sätt i skolvardagen. Eleverna lekte tillsammans på rasterna, åt lunch gemensamt och hade en hel del undervisning ihop. Vi har pratat mycket om mångfald. Eleverna har ställt många frågor om hur och varför det finns rika/fattiga, krig/fred och andra orättvisor i världen. Vi har sett på filmer om olika traditioner och elever och personal har berättat om traditioner från sina hemländer. Vi har kontinuerligt arbetat med olika funktionsnedsättningar men inte haft någon temadag.

Vi har arbetat utifrån de riskområden som framkom i enkätsvaren. Vi har fört diskussioner med eleverna omkring det som de tagit upp och haft givande samtal som har lett till ökad trygghet.

Rastvaktsschemat har fungerat bra. Eftersom vi har en stor skolgård har vi varit två rastvakter på förmiddagsrasten.

Under utvecklingssamtalen har det framkommit att eleverna trivs med sin skolsituation. Vi i personalen anser att det är gemytligt och god stämning på Stöllets skolan och att alla elever blir sedda. Personalen har en stor vetskap om de elever som går här.

Fr o m läsåret 2015/16 kommer fokus ligga på det dagliga arbetet med att främja ett gott skolklimat där alla har ett gemensamt uppdrag. Målsättningen är att alla ska trivas och känna trygghet på skolan och att ingen ska utsättas för kränkande behandling i någon form. Vi kommer fortsätta att kartlägga riskområden utifrån enkäter, samtal med elever och föräldrar och diskussioner vid klassråd.

Vi vill arbeta för:

- Att ha relationer som bygger på ömsesidig respekt.
- Ökad förståelse för etnisk tillhörighet.
- Ökad förståelse för olika sexuella läggningar.
- Att eleverna utvecklar sin empatiska förmåga och behandlar varandra på ett bra sätt som bidrar till ett positivt skolklimat.

Så här arbetar vi med att utreda och åtgärda kränkande behandling:

Arbetsgång vid diskriminering eller kränkning

Alla samtal dokumenteras skriftligt på för ändamålet avsedda blanketter (Finns som bilagor till likabehandlingsplanen, digitalt på skolans Intranät och U:/EDU/Stölletskolan/Blanketter).

Grova överträdelser kan efter bedömning av situationen leda till beslut av skolledningen om anmälan till socialtjänsten eller till polisanmälan.

Ansvarig: Rektor

Elever anmäler till någon vuxen

1. Eleverna ska känna till att om de blir utsatta för diskriminering eller kränkande behandling eller ser någon utsättas för diskriminering eller kränkande behandling ska de så snart som möjligt berätta det för en vuxen på skolan. **Ansvarig:** Mentor

All personal är skyldig att ingripa och vidta åtgärder

2. Personal som får kännedom om befarad diskriminering eller kränkande behandling informerar snarast elevens mentor. **Ansvarig:** All personal
3. Personal som upptäcker situationer där kränkning pågår ska göra en direkt tillrättavisning och informera de inblandades mentor/mentorer om händelsen. **Ansvarig:** All personal.

Utredning

4. Mentor gör tillsammans med den personal som upptäckt kränkningen en bedömning av situationen och beslutar om en utredning ska startas. Är man osäker kan rektor eller kurator rådfrågas.
Rektor meddelas genom att blanketten *anmälan till rektor om kränkande behandling* fylls i och lämnas in.
5. Bedömer mentor att det inte är fråga om en kränkning ska händelsen åtgärdas med samtal och eventuellt meddelande hem. **Ansvarig:** Mentor
6. Utredningen genomförs snarast möjligt. Om mentor anser sig behöva hjälp kan rektor, biträdande rektor eller kurator kontaktas. När utredningen är klar lämnas denna i till rektor.
Blanketten *utredning för kränkande behandling* används. (U:/EDU/KVB/Blanketter)
Ansvariga: Mentor

Beslut om åtgärder

7. Rektor beslutar om att åtgärder ska vidtas och återkopplar detta till Mentor. Rektor informerar huvudmannen om ärendet på blankett.

Åtgärder.

8. Stöd ska ges till den utsatte. **Ansvarig:** Mentor

9. Enskilda, allvarliga samtal genomförs snarast med de inblandade, med syfte att stoppa och förebygga fortsatt kränkande behandling.
Ansvarig: Mentor i samarbete med arbetslaget och rektor samt kurator.

10. Föräldrarna skall alltid informeras om det inträffade.
Ansvarig: Mentor

11. Tydliga överenskommelser skall slutas med elev/förälder och skolan.
Ansvarig: Mentor och i speciella fall rektor och kurator

Elevsignaler som kan vara tecken på att eleven är utsatt för diskriminering eller kränkande behandling

Elevsignaler att uppmärksamma i skolsituationen:

Eleven går ensam, säger sig "vilja" vara ensam och drar sig undan.

Eleven försöker alltid vara nära en vuxen i "fria" situationer.

Kamrater förlöjligar och driver med eleven.

Eleven har ofta ont i huvudet eller magen. Ströfrånvaro är vanligt.

Eleven uteblir från fester och utflykter.

Eleven uteblir från idrottslektioner.

Det förekommer bråk och støj, som ofta upplöses när någon vuxen kommer i närheten.

Eleven söker upp skolsköterskan eller annan skolpersonal för bagatellartade problem.

Det händer att eleven går hem på raster.

Eleven tar lång tid på sig att gå ut på rasten.

Elevens böcker, teckningar och kläder är förstörda.

Högstatuselever kan använda ett visst ögonspel runt elevens situation.

Eleven har svårt att tala högt på lektionerna.

Eleven ser olycklig ut och gråter lätt.

Eleven har svårt att koncentrera sig.

Eleven saknar vänner.

Elevsignaler att uppmärksamma i hemmet:

Barnet verkar ledset, deprimerat och har stora svängningar i humöret.

Barnet sover dåligt, har mardrömmar, gråter i sömnen och har ofta ont i huvudet eller i magen.

Barnet går motvilligt till skolan och träffar sällan eller aldrig kamrater på fritiden och saknar vänner.

Barnet kommer hem med trasiga kläder.

Barnet ger krystade förklaringar angående förstörda saker och har skråmor eller blåmärken utan naturlig förklaring.

Barnet blir sällan eller aldrig bjuden på fester.

Barnet väljer omvägar till och från skolan samt har tappat intresset för skolarbetet.

Barnet stjälar pengar hemma, som används för att muta sina klasskamrater.